

Mødet den 22. Novbr. 1906.

Fraværende var: Harald Jensen og Sabroe.

1. (J. Nr. 217—1906). Til Efterretning forelaa Meddelelse fra Kontrollen for Tilsynet med Aarhus **elektriske Sporvej**, hvorefter denne erklærer sig tilfredsstillet ved de saaledes i 1906 foretagne Kontrolmaalinger og den derved konstaterede Tilstand i Sporvejslinien.
2. (J. Nr. 240—1906). I Anledning af et fra de vedkommende Grundejere fremkommet Andragende om at faa den langs deres Haver og Sandgraven ved Nordre Kirkegaard løbende **Gangsti** nedlagt, og en Forespørgsel om Salg af et Areal sammesteds, forelaa fra Udvalgene for Brolægningsvæsenet, for Byens Forskønnelse og for Byens Udvidelse og Bebyggelse Indstilling om, at de bemyndiges til at søge Stien nedlagt og Forholdene iøvrigt ordnede efter Forhandling med Grundejerne.

Nørgaard skulde som Formand for Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse anbefale, at man imødekom Andragernes Ønske. Det kunde maaske ellers i Almindelighed være noget betænkeligt at nedlægge en bestaaende Gangsti, men i dette Tilfælde maatte det dog tages i Betragtning, at der paa den anden Side af Sandgraven fandtes en nyere Gangsti, der sædvanlig benyttedes, og at man ved de af Udvalgene foreslaaede

Foranstaltninger vilde opnaa en langt mere tilfredsstillende Ordning af Forholdene ved Knudrisbakke langs de paagældende Ejendomme. Det var iøvrigt for Øjeblikket kun Meningen at indhente Byraadets Samtykke til Nedlæggelse af den ommeldte Gangsti, idet der herefter yderligere maatte forhandles med de vedkommende Grundejere om Enkelthederne ved den tilsigtede Ordning, derunder om Erstatning for det Areal, der skulde afstaas til de paagældende.

Vestesen vilde paa Brolægningsudvalgets Vegne ligeledes tilraade, at man fulgte den foreliggende Indstilling. Forholdene langs de vedkommende Ejendomme, der stødte op til Knudrisbakke, var for Tiden lidet tiltalende. Skrænten paa denne Strækning var for stejl og kunde derfor ikke staa. Det var Meningen ved Afgravning at bringe denne til at kunne bære sig selv og at anbringe et Stakit langs den. Der vilde herved fremkomme et Areal, der kunde erhverves af de paagældende Grundejere til Sammenlægning med deres respektive Ejendomme. Grundejerne var med Undtagelse af en enkelt villige til at købe det Jordstykke, der kom til at ligge ved hvers Ejendom, og de øvrige Grundejere havde ladet sig forstaa med, at de ogsaa vilde overtage det Areal, der faldt paa nævnte ene Grundejers Part.

Samuelson følte sig overbevist om, at de foreslaaede Foranstaltninger vilde være til Gavn for Knudrisbakkes Udseende. Der var ofte klaget over den gamle Gangsti og den Uorden, der herskede der; det vilde sikkert være meget fornaalstjenligt at blive af med den.

Den foreliggende Indstilling tiltraadtes.

3. (J. Nr. 337—1906). Fra Grundejere i **Samsøgade** forelaa Andragende om Anlæg af Fortov m. v. i

denne Gade, bl. a. langs med den af et privat Konsortium købte Grund paa Gadens nordre Side.

Fra Brolægningsudvalget var indhentet saalydende Indstilling i Sagen:

»Udvalget indstiller, at gruse Fortovet paa den sydlige Side af Gaden mellem Epidemihusets Grund og den private Del af Samsøgade samt at anbringe et Hegn paa denne Strækning ved Skraaningens Fod i Lighed med det, der er anbragt langs Epidemihusets Grund.

Dernæst indstilles til Byraadet at opfordre Bygningskommissionen til at foranledige, at der anbringes et Plankeværk langs Grunden lige over for Lollandsgades Forlængelse, samt at Fortovet forlanges afgravet og belagt med Tjærebeton.

Endvidere indstilles det, i Henhold til Vedtægten for Styrelsen af de kommunale Anliggender, at Grundejerne i Samsøgade, forsaavidt angaar den private Del af samme, opfordres til at istandsætte Gadens Makadamisering udfor de respektive Ejendomme samt at udbedre Fortovene, idet Gaden henligger i en utilladelig daarlig Stand.

Angaaende Fortovet udfor Konsortiets Grund oplyser Stadsingeniøren, at dette er forpligtet til at være færdig med Bebyggelsen af sin Grund ved Udgangen af 1907, hvorfor det anbefales at udsætte den Kommunen paahvilende Istandsættelse af dette Fortov til Konsortiet har opfyldt sine Forpligtelser«.

Müller gjorde opmærksom paa, at ogsaa den nord for Samsøgade liggende ubebyggede Grund benyttedes af Børnene til Legeplads. Leret fra denne blev af dem i betydelig Udstrækning

bragt ud paa den omtalte Gade og de tilstødende Gader, hvilket bidrog til, at disse som Regel henlaa i en temmelig snayset Tilstand. Han skulde i den Anledning forespørge, om det ikke kunde være rigtigt at forlange, at det Konsortium, der ejede den nævnte Grund, lod opsætte et passende Hegn langs denne mod Samsøgade.

Vestesen vilde finde det noget unyttigt at stille Krav om et Hegn langs den omtalte Grund, da denne skulde være bebygget inden Udgangen af 1907, og det formentlig vilde blive nødvendigt for Konsortiet at paabegynde Byggearbejdet allerede næste Foraar. Grunden skulde oprindelig have været bebygget inden Udgangen af 1905, men der var af Byraadet givet Udsættelse hermed til December Termin 1907.

Jakob Jensen kunde ganske slutte sig til Udvalgets Indstilling og den foregaaende Taler.

Mikael Johansen var i og for sig ogsaa enig med Udvalget med Hensyn til det fra dette nu fremkomne Forslag. Han vilde dog tilføje, at han gik ud fra, at der ikke paa nogen Maade kunde være Tale om at give det nævnte Konsortium yderligere Henstand med Bebyggelsen af dets Grund; det var allerede beklageligt nok, at der een Gang var givet det Henstand hermed i 2 Aar.

Müller skulde indrømme, at der, da Bebyggelsen af den omtalte Grund var saa nærforestaaende, maaske ikke var tilstrækkelig Anledning til at forlange den indhegnet. Ligesom den foregaaende Taler skulde han imidlertid udtale Haabet om, at man ogsaa bestemt vilde fastholde Kravet om, at Grunden skulde være bebygget inden Udgangen af næste Aar.

Udvalgets Indstilling tiltraadtes.

4. Til 2den Behandling forelaa Indstillinger om **Efterbevilling** af Overskridelserne paa Regnskabet for **1905—06**, forsaavidt angaar de under Udvalget for **Bygninger** og **Inventar** samt **Brandvæsnet** hørende **Konti**.

Efterbevilgedes.

5. (J. Nr. 36—1903). Fra Aarhus Stiftamt var modtaget Skrivelse med Forespørgsel fra Justitsministeriet angaaende Ordningen af Tilsynet med det ny **Arresthus**, Afhjælpning af de af Arrestkommissionen paapegede Mangler ved dette, samt Forholdsregler mod generende Bebyggelse af Terrænet paa den anden Side af Bibliotheksgade.

Det vedtoges at svare i Overensstemmelse med det foreliggende Udkast, der var saalydende:

»I Anledning af Stiftamtets Skrivelse af 15. d. M., hvorved Justitsministeriets Skrivelse af 13. s. M., vedrørende forskellige Forhold ved det nyopførte Arresthus her i Byen, meddeltes Raadet, tillader man sig at meddele følgende:

Raadet har fra Politimesteren her i Byen modtaget Andragende om, at der maa blive oprettet en ny Post som Politiassistent. Det anføres i dette Andragende, at Politimesteren, for saa vidt man fra Byraadets Side maatte finde Anledning til at imødekomme Andragendet, vil søge Tilsynet med det ny Arresthus ordnet saaledes, at i hvert Fald det daglige Tilsyn overdrages til den ene Politiassistent. Dette Andragende vil blive taget under Overvejelse ved den forestaaende Behandling af **Købstadens** Overslag for Regnskabsaaret 1907—08. Naar Afgørelse er truffen, vil nærmere Indstilling angaaende Ordningen af ommeldte Tilsyn finde Sted. Indtil da fører Politimesteren det fornødne Tilsyn.

Forsaavidt det ønskes oplyst, hvilke Forholdsregler der er truffet eller agtes truffet mod generende Bebyggelse af Terrænet paa den anden Side af Bibliotheksgade, tillader man sig at henlede Opmærksomheden paa, at dette Spørgsmaal ses at have været paa Tale ved det den 2. Juli 1901 afholdte Møde mellem Repræsentanter for Fængselsvæsenet og Kommunen. Det er under Forhandlingerne ved dette Møde udtrykkelig forudsat, at »det er ikke umuligt, at der kan blive opført private Beboelseshuse paa den anden Side af Bibliotheksgade«. Men selv under denne udtrykkelige Forudsætning udtales det, at »Arealets Form, Beliggenhed og Omgivelser skønnedes særdeles gode til dets Bestemmelse, naar det iagttages, at der ikke kommer til at vende Arrestvinduer mod Bibliotheksgade«. Dette er iagttaget, og Byraadet maa da tage alt Forbehold overfor det nu fremkomne Krav om, at Arealet paa den anden Side ikke maa bebygges saaledes, at der fra Lejlighederne i de dér eventuelt opførte Bygninger kan ses ind i Cellegaardene. Men iøvrigt skal man bemærke, at Terrænet paa den nordlige Side af Bibliotheksgade tilhører Kommunen og formentlig ikke vil overgaa i privat Eje, men blive benyttet til en eller anden offentlig Bygning. De fornødne Forholdsregler imod, at Bebyggelse skulde kunne blive til Ulempe for Arrestgaardenes Benyttelse, ville formentlig da kunne træffes.

Samtlige de Mangler ved Arresthuset, der i den med Justitsministeriets fornævnte Skrivelse fulgte Udskrift af Arrestkommissionens Protokol ere paa pegede under Nr. 1—7, ere afhjulpne. Med Hensyn til Nr. 7 bemærkes, at der i Obser-

ventionscellerne er anbragt Monierglas, hvilket formentlig maa anses tilstrækkelig betryggende«.

6. (J. Nr. 46—1906). Fra Justitsministeriet var det i Mødet den 30. August d. A. vedtagne Forslag til en ændret Affattelse af **Politivedtægtens** § 41 modtaget tilbage med Bemærkning, at den foreliggende Sammenfatning af Paragraffens 1ste, 2det og 3die Stykke til et Stykke ikke havde fjernet den i Ministeriets Skrivelse af 15. August d. A. fremsatte Indvending, der gik ud paa, at 2det og 3die Stykke praktisk vilde tilbagetrænge den i 1ste Stykke indeholdte Hovedbestemmelse. Ministeriet maatte stadig nære særlige Betænkkeligheder ved en Forskrift om Vægtgrænsen for Vogne og Byrder hver for sig paa Grund af de unaturlige Resultater, en saadan Forskrift vilde kunne medføre, og maatte fremdeles holde paa, at 2det og 3die Stykke skulde udgaa.

Fra Brolægningsudvalget forelaa saalydende Erklæring:

»I Anledning af Skrivelse fra Stiftamtet af 26. Oktober undlader Udvalget ikke at bemærke, at Bestemmelserne i 2det og 3die Stykke saa langt fra at tilbagetrænge Hovedbestemmelsen tvertimod er en yderlig Betryggelse imod Overanstrengelse af Børn, idet den indskrænker Politiets fri Skøn i Børnenes Favør.

De af Udvalget foretagne Forsøg have nemlig godtgjort, at en Trækvogn af indtil 150 Pd. belastet med Byrder indtil 100 Pd. med Lethed kan manøvreres af ethvert Barn i den omhandlede Alder, men at Vanskeligheden stiger, saavel dersom Byrden bliver tungere, som ogsaa dersom Vognen bliver sværere.

De almindelige af alle Handlende brugte

saakaldte lette Trækvogne have en Vægt af under 150 Pd. og kunne bære 500 Pd. Last.

De to Bestemmelser sikre altsaa, at Børnene udelukkende komme til at bruge disse saakaldte lette Trækvogne og endvidere, at der ikke læses fuld Last paa dem, men kun indtil 100 Pd.

Forsøgene viste, at der haves Trækvogne, som Børn ikke kunne føre sikkert, selv om de ingen Last have, idet de ikke ere fuld Herre over Vognens Bevægelser og tilstrækkelig hurtigt kunne vende og dreje med Vognen.

Det er altsaa intet unaturligt Resultat, naar Bestemmelsen vil kunne føre til, at det er forbudt at føre 10 Pd. paa en Vogn af f. Eks. 160 Pd. Vægt, idet som bemærket Trækvogne kunne blive saa svære, at Barnet ikke kan føre den tomme Vogn.

Ligeledes er det heller ikke unaturligt, at det er forbudt at føre en Byrde paa 110 Pd. paa en Vogn, hvis Vægt er 50 Pd., idet saa lette Vogne praktisk talt ikke forekomme.

En Vogn af denne Vægt vilde nærmest være en Barnevogn eller en Legetøjsvogn, og Politiet vilde sikkert kunne anvende det fri Skøn paa saadanne Tilfælde uden Vanskelighed.

Iøvrigt henvises til de af Udvalget foretagne Forsøg med forskellige Trækvogne af forskellige Belastninger«.

Müller skulde henstille, om man ikke, da Ministeriet og Byraadet lige karakterfast holdt paa hver sin Opfattelse af de paagældende Forhold, lettest kom ud over Vanskelighederne ved helt at lade Bestemmelserne om Børns Kørsel med Trækvogne udgaa af Politivedtægten og i Stedet for optog Bestemmelser herom i den i Henhold til Lov af 11. April 1901 under Udarbejdelse værende

Vedtægt angaaende Børns Arbejde. Det kunde jo dog tænkes, at man i denne Vedtægt kunde finde en Form for disse Bestemmelser, saaledes at Ministeriet vilde approbere dem.

Jakob Jensen ansaa Udvalgets Opfattelse af de her omhandlede Forhold for særdeles fornuftig og langt mere praktisk end Ministeriets. Han vilde derfor stemme for, at man svarede i Overensstemmelse med Udvalgets Erklæring.

Simonsen skønnede ikke rettere end, at man burde være Udvalget taknemlig for den Energi og Omtanke, hvormed det havde søgt at skaffe Børnene den størst mulige Beskyttelse. Der var saa meget mindre Grund til nu at slaa af paa de Bestemmelser, man hidtil havde været enige om i den ommeldte Henseende, som Ministeriet foreløbig ikke absolut havde nægtet at meddele Approbation paa dem.

Müller havde paa ingen Maade ment, at man skulde slaa af paa Fordringerne med Hensyn til Beskyttelse for Børnene; han havde kun henstillet, om ikke det var rettest at samle alle Bestemmelser angaaende Børns Arbejde i den omtalte Vedtægt i Henhold til Loven af 11. April 1901. I en saadan Vedtægt, der ikke blot omfattede Arbejde i Fabriker, men ogsaa Børns Arbejde ved Ombæring af Mælk o. l., Tjeneste paa Koglebaner, Beskæftigelse ved Aftapning af Øl osv., — saaledes som den for nylig for København godkendte — vilde formentlig ogsaa Bestemmelser om Børns Førsel af Trækvogne kunde optages.

Formanden forekom det, at det vilde være rigtigst, at man lod Ministeriet blive bekendt med Udvalgets Opfattelse af de omhandlede Forhold, hvilket maaske kunde ændre dettes Syn paa Sagen.

Han betvivlede meget, at Bestemmelser om Børns Førsel af Trækvogne overhovedet kunde optages i en Vedtægt i Henhold til Loven af 11. April 1901, idet denne kun talte om, at der kunde gives særlige Regler for Anvendelse af Børn ved bestemte Arter af Erhvervsvirksomhed, men ikke for Børns Arbejde i al Almindelighed.

Det vedtoges at gøre Ministeriet bekendt med Udvalgets sidst afgivne Erklæring, idet man under Hensyn hertil søgte den engang vedtagne Affattelse fastholdt.

7. Efter Indstilling fra Skolekommissionen og Skoleudvalget vedtoges det at søge erhvervet Ministeriets Samtykke til Oprettelse af 3 ny **Lærerembeder** og 1 nyt **Lærerindeembede**, og at Lærerembederne opslaas ledige med en Begyndelsesløn af 1000 Kr. stigende i 25 Aar til 2700 Kr., og Lærerindeembedet med en Begyndelsesløn af 800 Kr. stigende i 25 Aar til 1800 Kr., saaledes at der tages særligt Hensyn til Timelærere og Timelærerinder ved Aarhus Skolevæsen.
 8. Det vedtoges at overdrage til Lottrup og Sabroe at foranstalte det sædvanlige Fyrværkeri afbrændt **Nytaarsaften**, hvortil bevilgedes 400 Kr.
-